Nota van zienswijzen en wijzigingen participatiebeleid

In deze nota wordt beschreven op welke wijze er is geparticipeerd over het concept-participatiebeleid. Ook wordt aangegeven of en zo ja, op welke wijze, reacties zijn verwerkt in het definitieve participatiebeleid.

Participatie momenten

- Toegezonden aan inwonersplatforms, indien behoefte vanuit inwonersplatform een gesprek. (Natuurlijk Schaijk, Initiatief Zeeland, Peels Platform, Dorpsontwikkeling Reek, Dorpsraad Volkel, Uden Buiten, Klankbordgroep Uden Oost) (januari + februari 2024)
- Toegezonden aan + gesprek Udenaardetoekomst (8 februari 2024)
- Publicatie in weekbladen met verwijzing naar beleid en mogelijkheid om te reageren per mail. Indien behoefte een gesprek (week 9 2024)
- Kenniscafé (7 maart 2024) voor collega's
- 2 inloopmomenten voor collega's (12 maart + 14 maart 2024)
- 2 doorleefsessies met gemeenteraad (11 april + 29 augustus 2024)
- Opinienota gemeenteraad (30 september 2024)
- 1 doorleefsessie College B&W en het DT (5 december 2023)

Externe participatie

	Reactie	Beoordeling/antwoord
UndT 1.1	Waarom heeft de gemeente geschreven dat ze iedereen in Maashorst willen betrekken? > erg ambitieus en niet realistisch.	Deze tekst is weggehaald. Participatie is immers altijd maatwerk. Op een andere plek in het beleidsstuk laten we de volgende tekst terugkomen: *"participatie gaat om het betrekken van direct betrokkenen en andere partijen die kunnen bijdragen aan een goed besluit."*
1.2	Participatie zou ook een belangrijke rol moeten spelen bij het ontwikkelen van een gezamenlijke visie op grote maatschappelijke vraagstukken. Ontwikkel een visie op ingrijpende ontwikkelingen tot b.v. 2030 en zeker hoe we daar qua participatie mee omgaan. Burgertop bijvoorbeeld.	In het beleid staat dat we veel meer willen gaan experimenteren met andere vormen van participatie. De mogelijkheden voor een burgertop worden onderzocht. Het experimenteren met andere vormen is ook opgenomen in het activiteitenoverzicht.
1.3	Begrip 'Inwonersparticipatie' wordt nu beperkt tot het meedenken over nieuwe plannen en beleid.	Het woord 'nieuwe' is weggehaald.
1.4	Bij definitie participatieve gemeente dient ook de ontwikkeling van vaardigheden bij inwoners om goed mee te participeren opgenomen te worden.	Eens dat hier aandacht aan moet worden besteed, maar niet in de definitie van een participatieve gemeente. Dit komt terug in het activiteitenoverzicht. Zo is dit al teruggekomen bij de recent getekende

		samenwerkingsafspraken met inwonersplatforms.
1.5	Toevoegen bij definitie van een participatieve gemeente: draagvlak voor plannen en beleid van de gemeente.	Draagvlak is geen doel van participatie. Wel kan het creëren van begrip een doel zijn. En als participatie leidt tot brede consensus dan is dat natuurlijk fijn.
1.6	Bij 3.3 over overheidsparticipatie: De kunst voor raadsleden, wethouders, burgemeester en ambtenaren is dat ze actief aanschuiven bij bewegingen in de samenleving	Eens. Volgende tekst is opgenomen: *"Als gemeente zijn we dan (een van de) deelnemer(s) in het proces. We jagen initiatieven van inwoners aan en faciliteren waar we dat kunnen, zonder dat we de regie naar ons toetrekken (dan wordt het immers inwonersparticipatie)."*
	Paragraaf 3.5 Eerste alinea weghalen, want die werkt bij mij (= degene die input leverde) verwarrend. De eerste zin van die alinea zou ik (= degene die input leverde) verwerken bij de alinea over overheidsparticipatie en de tweede zin bij inwonersparticipatie. Volgens mij (= degene die input leverde) leg je op die manier voor beide vormen van participatie helder uit wat de stelling Optimaal vs. maximaal betekent: Inwonersparticipatie: maximaal = alle mensen moeten betrokken worden vs. optimaal = de direct belanghebbenden / beïnvloeders moeten betrokken worden. Overheidsparticipatie: maximaal = we gaan op inhoud in alle voorstellen uit de samenleving mee vs. optimaal = we gaan alleen in op voorstellen uit de samenleving die passen binnen beleid dat middels participatie tot stand is gekomen.	Op maat, afhankelijk van doel, vraagstelling worden inwoners en organisaties betrokken. Dit is aangescherpt in het beleid.
1.7	Paragraaf 3.5: Waarom vindt de gemeente dat participatie niet handig is als dingen in de wet- en regelgeving vastliggen?	Dit hebben we inderdaad aangescherpt met de volgende tekst: *"Er zijn bijvoorbeeld projecten waarbij wetten of regels ervoor zorgen dat bepaalde keuzes binnen een project vaststaan. Participeren over deze keuzes is dan niet handig, omdat we er niets aan kunnen veranderen. Wel is het belangrijk dat we als Maashorst hier helder over communiceren."*

1.8	Wordt de participatieaanpak onderdeel van besluitvorming?	Uit opiniërende gesprekken met de gemeenteraad en college van B&W blijkt dat dit wenselijk is. We nemen dit daarom op in het beleid.
1.9	Met welke participatieladder werkt de gemeente om te bepalen welke ruimte er is voor inbreng? Ik (= degene die input leverde) zou dit toevoegen, zodat voor de projectleiders helder is uit welke treden ze kunnen kiezen.	Participatieladder is toegevoegd.
1.10	Bij paragraaf 4.3 sleutel 2: ook toevoegen waarover participatie niet gaat.	Eens en toegevoegd.
1.11	Kan de toolkit openbaar gemaakt worden?	Onderdelen van de toolkit die relevant zijn voor inwoners zullen openbaar gemaakt worden.
1.12	Bij paragaaf 5.2 'zelf bepalen' veranderen in 'voldoende invloed willen hebben' of 'gezien willen worden als een serieuze gesprekspartner bij het bepalen van.'	Aangescherpt met de tekst: "*Daar komt bij dat inwoners steeds vaker voldoende invloed willen hebben op hoe hun buurten en wijken eruitzien.*"
1.13	Wat gebeurt er als er zaken in de KernenCV's staan die niet door de gemeente ondersteund kunnen worden?	Toegevoegd: "*Wanneer dit niet mogelijk is, omdat er bijvoorbeeld bepaalde wet- en regelgeving in de weg staat, of wanneer er (nog) geen budget is, zal er duidelijk onderbouwd en uitgelegd worden waarom iets niet kan.*"
1.14	Het subsidiespreekuur is uitbesteed? Let op, want de route langs regionale, provinciale en landelijke subsidiemogelijkheden vergt over het algemeen veel inspanning om de formulieren, plannen en vervolgens verantwoording op te leveren. Dat is een behoorlijke drempel waardoor wellicht initiatiefnemers gaan afhaken.	We organiseren en houden het spreekuur zelf en laten ons daarin ondersteunen door een extern deskundige die een breed overzicht heeft over provinciale en landelijke subsidies.
1.15	Uitdaagrecht: Jammer dat het eerst wet moet worden voordat dit mogelijk wordt. Bij andere gemeentes is hier al ervaring mee opgedaan.	Klopt. Wij zijn als net gefuseerde organisatie helaas nog niet zover dat we dit al kunnen doen. De planning is om dit in 2025 te verwerken in een participatieverordening.
1.16	Op welke manier moedigen jullie medewerkers aan om meer naar buiten te gaan en in gesprek te gaan en blijven met inwoners?	Dit doen we door trainingen, maar vooral het inzetten op gedragsverandering. Hier ligt een grote rol voor de participatieadviseurs, maar ook voor teammanagers, directieteam, college en

		de gemeenteraad is een rol weggelegd. In het programma organisatieontwikkeling krijgt dit extra aandacht.
1.17	Paragraaf 6.2: Hebben we voldoende inwoners betrokken veranderen in. "hebben we de juiste belanghebbende betrokken?"	Veranderd in: "hebben we de juiste inwoners betrokken?" In het beleid wordt aangegeven dat met inwoners, ook bedrijven en maatschappelijke organisaties worden bedoeld. (Belanghebbende is een juridische term in wet en recht)
1.18	Paragraaf 6.2: Was een inloopmoment achteraf beter geweest? Veranderen in: was een andere werkvorm achteraf beter geweest?	Eens, alsnog meegenomen.
1.19	Is het communicatieplan intern of ook extern?	Ook extern.
1.20	Bij rol directie: Het is essentieel dat de directie de ruimte geeft en dat daarop wordt gestuurd.	Eens. In het beleid is de volgende tekst opgenomen: *"Het directieteam zorgt ervoor dat teammanagers en de gemeentelijke organisatie de ruimte krijgen en voelen om een participatieve houding te kunnen aannemen."*
Dorpsraad Volkel + KBG Uden Oost 2.1	Beleidsstuk is lastig te begrijpen voor inwoners.	Wanneer het beleidsstuk vastgesteld is willen we een korte, makkelijk te begrijpen versie maken voor inwoners
Peels Platform 3.1	Er wordt uitgegaan van optimale participatie en niet van maximale. Dit kan wel, maar mag niet leiden tot gelegenheidsparticipatie. Maw: alleen als het de gemeente past.	Gelegenheidsparticipatie is zeker níet de bedoeling. Met optimale participatie bedoelen we het leveren van maatwerk. Dat is per project verschillend. Maatwerk en optimale participatie betekent: dat we goed moeten kijken waarover we wel én waarover we niet participeren. Bijvoorbeeld: laat je mensen meedenken over de route van een nieuw aan te leggen weg óf alleen de inrichting van de weg zelf. En als we weten waarover we de mensen laten meedenken, laten we dan altijd iedereen overal over meedenken. Of is het

		soms beter dat te beperken tot deskundige stakeholders of tot direct omwonenden? Of juist wél het hele dorp? En als je weet wie mogen meedenken: welke invloed geef je hen dan: meeweten, meedenken, meewerken? Het is altijd maatwerk! Nadrukkelijk niet vanuit 'wat de gemeente het beste uitkomt', maar geredeneerd vanuit: welke manier van participeren voegt het meeste toe aan een goed te nemen besluit door het bestuur.
3.2	Paragraaf 5.5: De financiële onderbouwing is nog niet helemaal helder. Er wordt uitgegaan van verantwoording achteraf wat financiën betreft maar ik (= degene die input leverde) denk dat het goed zou zijn dat er een vrij te besteden budget komt voor de inwonersplatforms voor hun dagelijkse gang van zaken. In geval van een project kan verantwoording achteraf wel werken. Zelfs vooraf kan dit.	De gemeente is voorstander van een vrij te besteden budget voor de inwonersplatforms. Inmiddels zijn er samenwerkingsafspraken + nieuw subsidiebeleid gerealiseerd.
3.3	Wat ons (= degene die input leverde) betreft moet er nog wel wat gebeuren om participatie echt in het dna van de gemeente te krijgen omdat dat nu nog niet altijd goed verloopt. Denk aan bouwplan Oudedijk 67-69. Voorkomen moet worden dat mensen de participatie ervaren dat het slechts voor de buhne is.	Via gesprekken, trainingen en gerichte werving en selectie van personeel werken we aan het verbeteren van het participatieve werken van de medewerkers. Dit willen we ook doen door te leren van goed en minder goed gelopen participatietrajecten. Daarmee werken we aan het DNA van participatie
3.4	Wat we ook een punt van zorg vinden is dat we op moeten passen dat de werkdruk van de platforms enorm toeneemt, want wie gaat het dan doen? Belangrijk hierin is de rol van onze contactambtenaar (participatieadviseur) om zaken zoveel mogelijk te clusteren en toe te lichten zodat we niet voor elk wissewasje een klankbordgroep of bijeenkomst hoeven te beleggen.	We staan altijd open om hierover mee te denken.
Initiatief Zeeland 4.1	We vinden goed aan het participatiebeleid: - Participatie op maat/ maatwerk	Dank.

	- Na 2 jaar evaluatie en indien nodig bijstellen - Handvaten/werkwijze binnen gemeente - Aanhaking op KernenCV's	
4.2	Toevoegen bij doel participatiebeleid: - Transparant en helder proces - Verwachtingen helder - Leidt in de ideale situatie tot steun/begrip voor een specifiek proces/project/.. - Iedereen in Maashorst bij plannen en beleid betrekken vervangen door (belangrijke) betrokkenen of samenleving betrekken bij	Eens, alsnog meegenomen.
4.3	Paragraaf 3.5: aangeven dat je als gemeente ook aan een aantal opgaven moet voldoen zoals bouwopgave, duurzaamheidsopgave	Eens, alsnog meegenomen.
4.4	Paragraaf 5.5 toevoegen: bijdrage voor uitvoering van de plannen (niet alleen bijdrage voor ontwikkelen van plannen met en voor inwoners).	Eens, alsnog meegenomen.
Inwoner 1 5.1	In dit participatiebeleid zien we procedures, opleidingen voor medewerkers, en inspanningen geformuleerd. Een mooie ambitie. De centrale vraag is "hoe, op welke wijze, wordt geborgd dat participatie leidt tot vereist nieuw beleid dat een afspiegeling moet zijn van de wensen en behoeften van burgers/organisaties en bedrijven"?, en komen we dit nergens tegen in het concept-participatiebeleid, en dient dit alsnog te worden toegevoegd.	Bij participatie maken we gebruik van de kennis van onze inwoners om tot nog betere besluitvorming te komen. Het is mooi als nieuw beleid een afspiegeling is van wensen en behoeften van de inwoners, maar dat is geen doel op zich: het is maatwerk. Het participatiebeleid geeft de kaders voor een goede aanpak van participatie.
5.2	Het beleid moet wel daadwerkelijk leiden tot verbetering van processen.	Dat is wel het uitgangspunt van het participatiebeleid. Evalueren hoort daar ook bij.
5.3	De ambtelijke deskundigheid wordt in twijfel getrokken. Kennis van inwoners en openbare bronnen worden genegeerd. Dit leidt tot onbegrijpelijke en onaanvaardbare besluiten. Het participatiebeleid gaat dit niet veranderen.	Met het participatiebeleid leggen we de basis om participatie nog meer in het DNA van de gemeentelijke organisatie te krijgen. Medewerkers van de gemeente worden opgeleid. Er wordt continue geleerd, geëvalueerd en verbeterd. Meerdere factoren liggen ten grondslag aan een door de gemeente te nemen besluit. Ook de kennis van

		inwoners en openbare bronnen.
5.4	De gemeente reageert te laat op vragen van inwoners, zij worden niet serieus genomen of genegeerd. Vereiste oplossingen worden ambtelijk op de lange baan geschoven of niet opgelost. Het moet niet alleen gaan om het afvinken van een checklist.	Deze reactie raakt aan de algemene dienstverlening van de gemeente. Wij zijn blij met alle inbreng op dit vlak en nemen de gemaakte opmerkingen uiteraard serieus mee bij het verder verbeteren van onze dienstverlening. Zie verder het antwoord onder 5.3.
5.5	Het begrip kwaliteit van door de gemeente geboden oplossingen (het doel) en tevredenheid van inwoners/burgers/aanvragers komen we nergens tegen in het concept-participatiebeleid.	Het doel van participatie wordt beschreven in de paragrafen 2.1 en 2.2 en komt terug als de belangrijke eerste sleutel bij de participatieaanpak in paragraaf 4.3. Niet iedere inwoner zal altijd tevreden zijn met het inhoudelijke resultaat, maar dat is geen doel op zich. Draagvlak en daarmee tevredenheid over het participatieproces is leidend. Uiteraard wordt samen met de gemeenschap gezocht naar een optimaal resultaat.
5.6	Het geheel aan regels en procedures zoals weergegeven in het concept-participatiebeleid is te beschouwen als een model en procedure waarlangs (vooral de ambtelijke organisatie) het “Relevant Gesprek” gaat voeren. De indruk ontstaat dat deze systematiek vooral zal worden gevolgd bij initiatieven die vanuit de gemeente ontstaan. Of en hoe de systematiek kan of zal worden toegepast bij rechtstreekse initiatieven door inwoners/burgers is niet te herleiden uit de stukken. En dient hierover duidelijkheid te komen. De kans bestaat dat dergelijke initiatieven dan, vanuit de ambtelijke organisatie, snel doodlopen.	Initiatieven vanuit de gemeenschap worden serieus genomen. Indien dit niet zo wordt ervaren, dan kan men hier de gemeente op aanspreken.
5.7	Binnen de systematiek van de procedure gaat het erom dat alle vinkjes zijn gezet. Dit moet niet het doel zijn maar het middel. Het enige doel dient de kwaliteit van het besluit te zijn en vervolgens de tevredenheid van aanvragers/belanghebbenden. De tevredenheid dient dan ook gemeten	Dit is inderdaad een middel. Het bevorderen van de kwaliteit van het uiteindelijke besluit is een van de doelen. Evalueren hoort er ook bij. Zie verder het antwoord onder 5.5.

	te worden en geëvalueerd met de aanvragers/inwoners.	
5.8	Vallen maatschappelijke wensen die niet passen in bestaand beleid allemaal buiten de boot, waardoor de samenleving op slot dreigt te raken, en de afstand tot, en vertrouwen in, de overheid nog verder zal afnemen? Ook als zaken niet direct vanuit bestaande regelgeving kunnen, dient de gemeente middels de participatieprocedure samen met de burger/organisatie te zoeken naar nieuwe mogelijkheden, en een traject op te zetten, zodat vereiste veranderingsprocessen middels nieuw-beleid tot stand kunnen worden gebracht.	Dit zal per geval onderzocht en beoordeeld moeten worden (maatwerk). Het participatieproces is een dynamisch proces dat ruimte biedt voor en dienstbaar is aan de behoeften van een veranderende samenleving.
5.9	De Rijksoverheid stelt dat het doel van participatie is om te komen tot breed gedragen nieuw beleid, dus tot hetgeen inwoners (op redelijke gronden) vragen en mogen verwachten van de gemeente. Dit vinden we niet terug in het participatiebeleid.	Het is mooi als nieuw beleid een afspiegeling is van wensen en behoeften van de inwoners, maar dat is geen doel op zich: het is maatwerk. Het participatiebeleid geeft de kaders voor een goede aanpak van participatie.
5.10	Ingegaan wordt op het participatieproces bij de Omgevingsvisie.	Het college en de gemeenteraad waren zeer te spreken over het uitvoerige en zorgvuldig verlopen participatietraject.
5.11	De indiener van de reactie maakt diverse tekstuele opmerkingen die aansluiten op de voorgaande punten.	Deze opmerkingen zijn deels hiervoor al beantwoord. Enkele opmerkingen leiden tot tekstuele verbeteringen in en aanscherping van de tekst, zoals: - Actieve en onderbouwde terugkoppeling en afstemming met participanten over wat er is gedaan met inbreng; - bij de evaluatie van een participatieproces ook de inwoners zelf betrekken.
5.12	Gevraagd wordt naar het activiteitenoverzicht en naar de toolkit.	Deze wordt beschikbaar gesteld voor inwoners via de gemeentelijke website.
5.13	Stichting Dorpsontwikkeling Reek is onvoldoende bereikbaar, niet	De gemeente gaat met iedereen in gesprek die

	pr-oactief, is geen dorpsraad en heeft geen mandaat als vertegenwoordiger van de Reekse gemeenschap. De gemeente geeft de voorkeur aan overleg met deze stichting. Daarbij ontbreekt structuur of mechanisme die waarborgt dat vereiste veranderingsprocessen, ontwikkeling en belangen van Reekenaren continue, volledig en objectief kunnen worden ingebracht en ondersteund richting de Gemeente. De toevallige samenstelling van het bestuur van de stichting garandeert op geen enkele wijze, kennis, vertegenwoordiging, historisch besef, objectiviteit of representativiteit van vereiste veranderingsprocessen.	dit wenst, dus ook met de Stichting Dorpsontwikkeling Reek. De stichting is inderdaad geen dorpsraad. Zij vertegenwoordigt niet alle inwoners en heeft in die zin ook geen mandaat namens de gemeenschap. De stichting is wel een algemene gesprekspartner voor de gemeente en over participatie in zijn algemeenheid. Afzonderlijke participatieprocessen worden echter niet uitgevoerd met de stichting maar met de inwoners en relevante publieksgroepen. Dat is maatwerk bij elke nieuwe activiteit. Vertegenwoordiging en representativiteit is niet de rol van de stichting. De Stichting Dorpsontwikkeling Reek herkent zich overigens niet in de reactie en gaat te allen tijde graag in gesprek met elke inwoner uit Reek die dat wil. De gemeente kan zo nodig een rol spelen om partijen bij elkaar te brengen.
5.14	De Kernen CV Reek is niet compleet. Niet iedereen kon meedoen aan het maken van het kernen CV.	Er is niemand uitgesloten om van deelname aan het opstellen van het kernen CV. De kernen CV is een moment opname. Als er concrete vragen vanuit de samenleving oppoppen, dan kunnen deze te allen tijde bij de gemeente en/of het inwonersplatform onder de aandacht worden gebracht.
5.15	Is subsidie uitsluitend beschikbaar voor inwonersplatforms? En wanneer is sprake van een inwonersplatform?	Een platform is een inwonersplatform als het platform de samenwerkingsafspraken inwonersplatforms-gemeente onderkent en ondertekend heeft. De hoofdlijn is dat een platform moet voldoen aan twee zaken: - een gesprekspartner zijn voor de gemeente

		- Én een initiërende/ aanjagende rol hebben in het bevorderen van de initiatiefrijkheid van de eigen gemeenschap ter bevordering van de eigen leefbaarheid. Als er (initiatief-)groepen zijn die géén gesprekspartner willen zijn voor de gemeente, maar wél aan de tweede taak invulling willen geven, dan zijn ze geen inwonersplatform. Wel kunnen ze mogelijk een beroep doen op de subsidieregeling vrijwilligersorganisaties.
Inwoner 2 6.1	Het concept Participatiebeleid roept veel vragen op. Het is een langdradige, in ambtelijk verhullend taalgebruik geformuleerde opsomming van goede voornemens en intenties. De lijst toont inhoudelijk opvallende overeenkomsten met de goede voornemens van de afgelopen jaren in de vergeefse pogingen om de inspraak van burgers van de gemeente vorm te geven. Het oprichten en weer opheffen van de wijkraden, de inloopavonden over besluitvorming als die allang vastligt, het vervolgens weer opstarten van gebiedsplatforms en het onlangs weer opheffen daarvan wijzen er onmiskenbaar op dat de éénzijdige bemoeienis van de gemeente uiteindelijk tot niets heeft geleid.	Het participatiebeleid geeft de ambities, doelen en concrete richtingen weer die we in Maashorst met participatie willen bereiken. Hiermee is de basis gelegd. De praktijk zal moeten uitwijzen hoe participatieprocessen daadwerkelijk verlopen. Monitoren, evalueren en verbeteren is een continue proces.
6.2	De gang van zaken rond de herstructurering van de N264 in de afgelopen 5 jaar is een eclatant voorbeeld van hoe de burgerparticipatie in het Udense op essentiële punten niet heeft gewerkt.	Dit is een lopend proces. We hebben de indiener aangeboden in gesprek te gaan maar hierop (nog) geen reactie gehad.

Opinienota raad 26 september 2024

Aan de hand van een opinienota is de raad met elkaar in gesprek gegaan over met name de rol die de raad kan hebben bij en rondom participatie. Hieronder is samengevat wat de grootste gemene deler was van de bespreking van de vier dilemma's.

	Opmerking	Reactie

Gemeenteraad 1.1	1. <u>In welke mate wil de raad betrokken zijn/worden bij participatietrajecten?</u> Alle opties (van licht tot zwaar) werden genoemd. Velen zagen het ook als maatwerk, afhankelijk van de te verwachten impact. Meeste fracties hebben een voorkeur voor de opties 'middel' of 'middel-plus'.	We nemen in het beleid bij 'rol raad' op dat: - de betrokkenheid van de raad bij participatieprocessen maatwerk is en dus verschillend kan zijn per proces; Elders in het beleid opnemen dat: elk (college- en) raadsvoorstel waarin participatie een rol speelt, voorzien moet zijn van een bijlage waarin de participatie gestructureerd is uitgewerkt. Opnemen in raadsvoorstel bij aanbieding participatiebeleid: Portefeuillehouder heeft in de vergadering aangegeven: • het participatiebeleid twee jaar na inwerkingtreding te evalueren. • we een experiment gaan doen (planning 2025) om in de vorm van een pilot de raad bij een participatieproces aan de voorkant te betrekken
1.2	2. <u>In welke mate wil de raad de opbrengst van het participatietraject leidend laten zijn in het door de raad te nemen besluit?</u> Er is veel aandacht gevraagd voor het goed managen van de verwachtingen, het stellen van kaders van de voorkant en het verzorgen van adequate communicatie naar inwoners en stakeholders. Meeste fracties hadden een voorkeur voor variant 2/3. Het participatieproces vindt men belangrijk en neemt men serieus. Raad maakt altijd zijn eigen afwegingen rekening houdend met andere (algemene)	In het beleid bij 'rol raad' opnemen: De raad hecht veel waarde aan een goed participatieproces en neemt dit serieus. De raad ziet de uitkomst van een goed gelopen participatieproces als belangrijke factor in de afwegingen bij het te nemen besluit. De raad ziet het als taak om –indien nodig- zelf een kritisch oordeel te vellen over de kwaliteit van het gelopen participatieproces.

	belangen, maar moet goede argumenten hebben om bij zijn te nemen besluit af te wijken van de uitkomst van het participatieproces. Raad ziet voor zichzelf -waar nodig- een kritische rol om wat te vinden van zowel het gelopen participatietraject als naar eventuele insprekers die hun mening geven over het gelopen participatietraject	Elders in het beleid opnemen: de raad hecht veel waarde eraan dat bij participatieprocessen de kaders aan de voorkant scherp en duidelijk worden gesteld en dat verwachtingen goed gemanaged en gecommuniceerd worden.
1.3	3. In welke mate kan/moet een raadslid bij het beoordelen van de inbreng van een inspreker over het gelopen participatieproces uitgaan van de door het college gegeven informatie over het participatieproces. Ook bij dit dilemma werd aangegeven dat het belangrijk is om verwachtingen goed te managen. In het gesprek werd duidelijk dat het belangrijk is om een scherp onderscheid te maken tussen de inhoudelijke uitkomst van/besluit in het proces én het participatieproces. En dat de raad enerzijds kritisch moet kijken naar hoe het participatieproces is gelopen, maar anderzijds waar nodig ook verhelderende vragen moet stellen aan insprekers als er signalen afgegeven worden dat het participatieproces niet optimaal is verlopen. Evalueren en leren van participatieprocessen is belangrijk. Raad hecht er waarde aan dat hier ook inwoners bij betrokken worden.	In het beleid bij 'rol raad' opnemen: In aanvulling op bij punt 2.: De raad ziet het als zijn taak om enerzijds kritisch te zijn op hoe het participatieproces is gelopen (en daarvoor gevoed moet worden met adequate informatie daarover bij het raadsvoorstel), maar anderzijds waar nodig ook verhelderende vragen te stellen aan insprekers als er signalen afgegeven worden dat het participatieproces niet optimaal is verlopen. Elders in beleid opnemen dat evalueren en leren van participatieprocessen onderdeel moet uitmaken van participatieprocessen. En dat inwoners hierbij betrokken worden.
1.4	4. In hoeverre is het wenselijk (en in welke vorm) dat een raadslid deelneemt aan externe participatiebijeenkomsten ? De meningen liepen uiteen van: als toehoorder is genoeg, anderen gaven aan altijd vrij te moeten kunnen zijn om als	In het beleid bij 'rol raad' opnemen: Raadsleden zijn bij participatiebijeenkomsten altijd welkom. Zij zijn in principe als toehoorder aanwezig. Elders in het beleid opnemen dat raadsleden

	raadslid te spreken. Of iets te kunnen zeggen als het de omgeving aangaat waar hij/zij zelf woont. Het belang van het kúnnen volgen (en daarvoor actief uitgenodigd te worden) van participatiebijeenkomsten, werd als belangrijk gezien. Enerzijds vanuit de volksvertegenwoordigende rol (betrokkenheid), anderzijds vanuit de controlerende (monitorende) rol. In zijn algemeenheid was men van mening dat een raadslid bij participatiebijeenkomsten als uitgangspunt een rol als toehoorder moet innemen en dat hij/zij in situaties die daar naar zijn/haar inschatting om vragen, het woord moet kunnen voeren.	standaard een kopie ontvangen van uitnodigingen van participatiebijeenkomsten.